

UDC (УДК) 342.951.922 085(477)
JEL Classification: K 10; K 23

Проць Іванна Миколаївна,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: terezu-lev@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6483-0121

КОМПЕТЕНЦІЯ МВС УКРАЇНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН У СФЕРІ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Анотація. Розглянуто на основі аналізу наукових поглядів і норм чинного законодавства України питання забезпечення прав і свобод людини та громадянина у сфері безпеки дорожнього руху в контексті компетенції МВС України. З'ясовано особливості діяльності суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху. Вказано, що ефективність забезпечення безпеки на автомобільному транспорті не можна розглядати поза реєстрацією транспортних засобів, видачею посвідчення водія, обліком дорожньо-транспортних пригод.

Ключові поняття: безпека, дорожній рух, права людини і громадянина, МВС України, Національна поліція, адміністративна послуга.

Prots Ivanna,

PhD (Law), Associate Professor
of the Department of Administrative-Legal Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: terezu-lev@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6483-0121

COMPETENCE OF THE MIA OF UKRAINE TO ENSURE THE RIGHTS AND FREEDOM OF CITIZENS IN THE FIELD OF ROAD TRAFFIC

Abstract. The issue of ensuring the rights and freedoms of the individual and the citizen in the field of road safety in the context of the competence of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is considered on the basis of the analysis of scientific views and norms of the current legislation of Ukraine. It has been established that road safety has a direct impact on all road users. It has been found out that the subjects of road safety include state and executive authorities, local self-government bodies, and some non-governmental organizations. The subjects of road safety use management methods, forms and means when exercising competence. It is proved that the units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine (subjects of public authority in the field of road safety as official institutions of power) are the main bodies ensuring road safety directly responsible for this scope of activity develop and implement mechanisms for its implementation. The peculiarities of legal regulation of relations arising from the simplified procedure of registration of road accidents with the consent of the drivers of vehicles are considered. It is emphasized that the effectiveness of road safety cannot be mentioned outside the registration of vehicles, issuing a driver's license, accounting for road accidents. The improving the technical equipment of the Territorial Administrative Service Centers, the National Police, Police Patrol Units, increasing the police's financial support, all those taken together will guarantee the rights and freedoms of citizens in the field of road safety more effectively and will solve the main problem – reduce the number of road accidents casualties.

Key concepts: safety, traffic, human and citizen rights, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, National Police, administrative service.

Вступ

Аналіз світового досвіду організації дорожньо-транспортного процесу свідчить, що розуміння проблеми визначається ступенем усвідомлення суспільством причин аварійності як масового соціального явища, якістю роботи держави та громадських об'єднань із нейтралізації негативних наслідків автомобілізації. У світі переважно питання забезпечення безпеки дорожнього руху розглядаються як державні, що пов'язані з економічними і соціальними інтересами суспільства. Про діяльність, спрямовану на підвищення безпеки дорожнього руху, можна мовити як про вирішення завдань із захисту гарантованих Конституцією України прав людини та громадянина, як право на життя, на охорону здоров'я, на умови праці, що відповідають вимогам безпеки. Вирішального значення набуває розроблення та реалізація системи заходів економічного, правового, організаційного, технічного, медичного характеру, які б дали змогу максимально використовувати можливості держави та суспільства для забезпечення прав і свобод людини у сфері дорожнього руху.

Проблему забезпечення безпеки дорожнього руху розглядали такі науковці, як В. Авер'янов, Н. Бортник, С. Гусаров, М. Долгополова, С. Єсімов, В. Кікінчук, М. Ковалів, О. Кузьменко, А. Луцик, М. Микитюк, О. Салманова, Д. Сирота, О. Остапенко, Я. Хом'як, Х. Ярмачі та ін. Однак, незважаючи на чималу кількість наукових розробок, у юридичній літературі не достатньо проаналізовано питання про забезпечення прав людини в сфері безпеки дорожнього руху у контексті діяльності МВС України.

Метою статті є дослідження компетенції МВС України щодо забезпечення прав і свобод громадян у сфері дорожнього руху.

1. Компетенція МВС України у сфері безпеки дорожнього руху

Забезпечення безпеки дорожнього руху є доволі складним об'єктом не лише державного управління, а й наукових досліджень. Це пов'язано із неоднозначним трактуванням у національних і зарубіжних джерелах, а також відсутністю одностайності наукових поглядів на трактування таких термінів, як дорожній рух, безпека дорожнього руху [1, с. 16]. Транспортні засоби, зокрема автомобілі, визнаються чинним законодавством джерелами підвищеної небезпеки, а їх власники зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну в результаті взаємодії цих джерел третім особам. Законодавець визнає потенційну загрозу, що виходить від транспортних засобів. Для мінімізації ризиків настання мож-

ливих несприятливих наслідків, пов'язаних із їх використанням, з боку держави як соціального інституту, що має захищати права і свободи людини та громадянина, потрібні відповідні кроки, які дадуть змогу створити ефективний механізм забезпечення безпеки дорожнього руху. Створити відповідний механізм, а з огляду на специфіку такої галузі, як дорожній рух, передусім адміністративно-правовий, є надзвичайно важливо.

Значна роль відводиться поліції, для якої, відповідно до Закону України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII «Про Національну поліцію», здійснення забезпечення безпеки дорожнього руху є одним із головних завдань. Як самостійний підрозділ у структурі Національної поліції створено Департамент патрульної поліції та Департамент превентивної діяльності, які організовують реалізацію нормативних приписів у сфері безпеки дорожнього руху [2, с. 34].

Забезпечення безпеки дорожнього руху не варто зводити виключно до діяльності поліції. Його потрібно розглядати як певну систему, складний механізм, що складається з широкого кола суб'єктів, регламентований значним обсягом правових норм, у функціонування якого залучено велику кількість людей.

Підрозділи патрульної служби Національної поліції в процесі діяльності, зокрема контрольно-наглядової, взаємодіють із органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, державними і недержавними транспортними організаціями, підприємствами, громадськими об'єднаннями транспортної спрямованості, діючи від імені та за дорученням держави, мають певний правовий статус, є носієм відповідних повноважень юридично-владного характеру, реалізація яких забезпечує досягнення мети виконавчо-розпорядчої діяльності [3, с. 23].

Компетенція МВС України щодо забезпечення прав і свобод громадян у сфері безпеки дорожнього руху широка, а реалізовані повноваження дуже різноманітні. Поліція має право застосовувати у цій сфері всі заходи адміністративного примусу, що передбачені законом. Це адміністративно-попереджувальні заходи, заходи адміністративного припинення, заходи забезпечення провадження у справі про адміністративне правопорушення, заходи адміністративної відповідальності, яким присвячено окрему Главу 10 «Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку» Кодексу України про адміністративні правопорушення. На думку О. Остапенка, сучасне адміністративне законодавство України, а саме чинний КУпАП, зі всіма його

змiнами i доповненнями, налічує достатній перелік адміністративно-правових норм, які передбачають відповідальність за адміністративні правопорушення, вчинені на транспорті [4, с. 102].

Доцільно розглянути ту частину компетенції поліції в указаній сфері суспільних відносин, яка в ході реформування МВС України зазнала коригування. Доводиться визнати, що зміни, які відбулися, наразі недостатньо досліджувалися та оцінювалися в науці адміністративного права.

Реєстрація транспортних засобів є однією із функцій, яку виконує МВС України для забезпечення прав громадян у сфері безпеки дорожнього руху. Реєстрація дає змогу з'ясувати належність транспортного засобу конкретній фізичній або юридичній особі, в яких у зв'язку з цим виникають відповідні права й обов'язки. МВС України має право-встановлюючі, контрольно-наглядові та юрисдикційні повноваження.

Порядок державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів і мопедів, затверджено постановою Кабінету Міністрів України [5]. Згідно з Законом України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI «Про адміністративні послуги», реєстрація автотранспортних засобів є державною послугою.

Відповідно до типової інформаційної карти адміністративної послуги суттєво спрощено процедуру реєстрації транспортних засобів у територіальних центрах надання адміністративних послуг МВС, що позитивно впливає на забезпечення прав громадян у сфері безпеки дорожнього руху [6].

М. Гурковський і С. Єсімов вважають, що дуже важливо в процесі відомчої нормотворчості не допускати випадків регламентування у відомчих нормативних актах підстав і порядку застосування заходів примусу, якщо ці питання не врегульовані законодавством [7, с. 174].

На нашу думку, стосовно реєстрації транспортних засобів актуальним є перехід на законодавче регулювання. Ця модель органічно вписується в концептуальні положення реформи державного управління. Одним зі таких положень є відмова від поєднання в одному органі виконавчої влади функцій встановлення права та контрольно-наглядової функцій. Один орган не має встановлювати правила і наглядати за їх дотриманням. Таке розмежування сприятиме створенню додаткових правових гарантій у галузі безпеки дорожнього руху, зробить про-

цедуру реєстрації транспортних засобів більш стабільною, ускладнить можливість впливу на відомчі інтереси.

2. Реформування системи надання адміністративних послуг у сфері дорожнього руху
Заходи з реформування системи МВС України активно проводяться в нашій державі з 2015 р. й вони не могли залишити поза увагою компетенцію поліції в сфері безпеки дорожнього руху.

3-поміж цілей реформи – зняття адміністративних бар'єрів, оптимізація присутності держави в економіці, зокрема шляхом заміни там, де це виправдано та доцільно, адміністративних методів регулювання на альтернативні, не пов'язані з прямим державним впливом на суб'єкт.

У результаті реалізації заходів з реформування МВС України функцію, що полягала у проведенні державного технічного огляду, вилучено з компетенції Національної поліції. Якщо Закон України від 20 грудня 1990 р. № 565-XII «Про міліцію» покладав на співробітників міліції обов'язок з організації та проведення державного технічного огляду транспортних засобів і причепів до них, то Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII «Про Національну поліцію» такого обов'язку стосовно поліції не містить.

Після утворення територіальних органів із надання сервісних послуг до обов'язків МВС входить лише ведення Єдиного державного реєстру транспортних засобів. Курс, взятий на оптимізацію присутності поліції у сфері дорожнього руху та лібералізацію режиму нагляду в цій сфері, послідовно триває.

Згідно з Правилами дорожнього руху, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306, якщо в результаті дорожньо-транспортної пригоди за участю двох транспортних засобів, цивільна відповідальність власників яких застрахована відповідно до законодавства про обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, шкода заподіяна тільки майну і обставини заподіяння шкоди у зв'язку з пошкодженням майна в результаті дорожньо-транспортної події, характер і перелік видимих пошкоджень транспортних засобів не викликають розбіжностей учасників дорожньо-транспортної пригоди, оформлення документів про дорожньо-транспортну пригоду може бути здійснено без участі уповноважених на те поліцейських шляхом заповнення водіями причетних до дорожньо-транспортної пригоди транспортних засобів відповідних бланків-повідомлень про дорожньо-транспортну при-

году відповідно до вимог, встановлених законом України від 1 липня 2004 р. № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

У цьому випадку немає загиблих і поранених, тобто життю та здоров'ю особи шкоди не заподіяно. Ні спору між учасниками дорожньо-транспортної пригоди і з приводу заподіяння майнової шкоди, хоча він і є, тому що пошкоджені транспортні засоби учасників дорожньо-транспортної пригоди, але цей збиток відшкодовується за рахунок страхування цивільної відповідальності.

Немає загроз інтересам громадянина, відносини між учасниками дорожньо-транспортної пригоди є суто в цивільно-правовій площині. Присутності поліції для захисту прав громадян не потрібно. Функціональним призначенням поліції є правоохоронна діяльність з охорони і захисту населення в ситуаціях кримінального характеру [8, с. 241].

Видача водійського посвідчення. Відповідно до Закону України від 30 червня 1993 р. № 3353-XII «Про дорожній рух», право на керування транспортним засобом підтверджується посвідченням водія. Тому ще одним дуже важливим для громадян питанням є видача посвідчення водія.

В отриманні посвідчення водія є значна корупційна складова, а це негативно впливає на відносини громадянин-держава, дискредитує державу. Також виникає небезпека, яка полягає в тому, що законне право керувати транспортним засобом отримує людина, погано підготовлена, котра не має необхідних навиків водіння.

Незважаючи на зміну правил у результаті правоохоронної реформи проходження технологію, сфера отримання водійських прав і надалі є майже неререформованою. У цьому контексті є цікавою пропозиція стосовно не тільки спрощення й автоматизації процедури видачі посвідчення водія, а передачі відповідних повноважень спеціальному цивільному відомству.

Зарубіжний досвід свідчить, що таке відомство (агентство) зазвичай створюється під керівництвом міністерства транспорту. Безсумнівним позитивним ефектом буде значне зниження кількості негативних взаємодій населення з органами МВС України та поліції. Сформована ситуація в цій сфері вимагає цілеспрямованої роботи, а не формалізованого нагляду. Специфічність такої категорії суспільних відносин, наявність спеціальних правил і норм, особливе правоохоронне значення забезпечення, на етапі адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу,

свідчить про необхідність створення системи державних органів спеціальної компетенції [9, с. 32].

Ці заходи є подальшим продовженням реформи стосовно впорядкування повноважень і компетенцій органів МВС України відповідно до сучасних стандартів завдяки ліквідації неспецифічної функції, якою є видача водійських посвідчень.

Передача функції з видачі водійських прав цивільному відомству дасть змогу виключити зловживання в системі МВС. Ця система ієрархічна, де відносини між вищими та нижчими співробітниками формуються на основі субординації. Залежність підлеглого від начальника, накази якого не обговорюються, а виконуються, вельми велика.

У разі реалізації процес передачі функції повинен відбуватися поступово та поетапно. Складнощі організаційного характеру буде чимало. Неминучі значні бюджетні витрати, які в сучасних умовах є дуже обтяжливими. Одна з очевидних складнощів – побудова розгалуженої системи органів пропонованого цивільного відомства. Така адміністративна послуга, як видача посвідчення водія має бути доступна населенню.

Якщо МВС України має розгалужену структуру, що дає змогу таку доступність забезпечити, то для новостворюваної цивільної структури це буде складною проблемою на етапі становлення.

Самостійним напрямом діяльності МВС України щодо забезпечення прав і свобод громадян у сфері безпеки дорожнього руху є облік дорожньо-транспортних пригод. Правила ведення обліку дорожньо-транспортних пригод затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 424 [10].

Облік дорожньо-транспортних пригод здійснюється для вивчення причин і умов виникнення та вжиття заходів задля їх усунення. Тільки маючи достовірну інформацією про дорожньо-транспортні пригоди, можна визначити наявні тенденції та вжити необхідних заходів, спрямованих на мінімізацію негативних наслідків. Облік дорожньо-транспортних пригод ведеться у підрозділах патрульної служби Національної поліції. Основним завданням обліку дорожньо-транспортних пригод є забезпечення постійного та послідовного накопичення відомостей про ДТП, умови, обставини, причини виникнення.

Облік дорожньо-транспортних пригод здійснюється не тільки органами поліції, а й власниками транспортних засобів, державними органами управління автомобільними дорогами, власниками відомчих доріг.

З огляду на чутливість проблеми для громадян і суспільства забезпечення безпеки дорожнього руху та неоднозначне ставлення до відповідної діяльності органів МВС України, помітно зростає значення громадського контролю в цій сфері та взаємодії зазначених органів зі структурами громадянського суспільства.

Повноцінна та результативна робота в сфері забезпечення прав і свобод громадян у сфері безпеки дорожнього руху можлива лише тоді, коли вона поєднується з елементами громадського контролю. Варто зазначити, що громадянська активність тут проявляється особливо рельєфно. Нині спостерігається повільна зміна ситуації. Такий стан вирішальною мірою обумовлено позицією політичного керівництва країни, яке активно та послідовно сприяє розвитку в країні структур громадянського суспільства, активізації конструктивного діалогу між суспільством і державою.

Сфера забезпечення безпеки дорожнього руху в цьому випадку не є винятком. Певною мірою є своєрідним індикатором, який дає змогу оцінити стан відносин між суспільством і державою.

Питання безпеки дорожнього руху та діяльність поліції щодо забезпечення прав громадян у цій сфері незмінно перебувають у полі зору Громадської ради при МВС України. При Громадській раді сформовано робочу групу з питань контролю та моніторингу безпеки дорожнього руху.

Діяльність групи спрямована на підтримку заходів із розвитку громадського контролю за дотриманням учасниками дорожнього руху вимог Правил дорожнього руху України. Підсумком діяльності робочої групи є підготовка доповіді, де подано загальну оцінку рівня безпеки та організації дорожнього руху. Діяльність Громадської ради при МВС України має профілактичний характер.

Перспективною формою громадського контролю потрібно визнати процедуру громадського обговорення на порталі МВС України для розміщення інформації про розроблення нормативно-правових актів і результатів обговорення проєктів правових актів МВС України в сфері забезпечення прав і свобод громадян щодо дорожнього руху.

За суттю громадське обговорення є різновидом громадської експертизи, коли зацікавлена особа може висловити думку щодо проєкту нормативно-правового акта, запропонованого для обговорення. У відомства з'являється можливість почути таким чином думку народу.

Зокрема, відносини в сфері дорожнього руху мають зв'язок із відносинами, що безпосередньо не пов'язані з переміщенням людей і

вантажів, а мають допоміжний характер. Тобто зі сферою дорожнього руху пов'язано низку відносин, спрямованих на забезпечення його функціонування [11, с. 174].

Проблеми забезпечення дорожнього руху та її головна складова – відносини громадянина та держави – привертають підвищену увагу та мають суспільний резонанс. Необхідність використання інструментів громадського контролю для вирішення численних проблем забезпечення безпеки дорожнього руху визнається керівництвом МВС України.

Аналіз чинного законодавства в сфері безпеки дорожнього руху та сформована практика застосування дають змогу зробити загальний висновок про те, що тільки поєднання контрольно-наглядових повноважень підрозділів МВС України, зокрема Національної поліції, з елементами громадського контролю дасть змогу повно, всебічно та результативно забезпечити права громадян у сфері безпеки дорожнього руху. Розвиток механізмів громадського контролю дозволить підвищити довіру громадян до поліції, що позитивно вплине на реалізацію компетенції поліції у забезпеченні прав громадян в сфері дорожнього руху, оскільки саме поліцейський є ключовою фігурою, яка здійснює контрольно-наглядові повноваження.

Тому виключно важливі професіоналізм співробітників МВС України, поліцейських, їх чесність і компетентність, якщо йдеться про захист прав громадян у такій делікатній і резонансній сфері, як забезпечення безпеки дорожнього руху.

Висновки

Підсумовуючи дослідження компетенції поліції щодо забезпечення прав і свобод громадян у сфері безпеки дорожнього руху, можна з упевненістю зазначити, що ця компетенція оптимізується завдяки передачі нехарактерних її функцій іншим державним установам й інститутам громадянського суспільства. Вказану тенденцію доцільно підтримати.

Послідовна робота дасть змогу вивільнити додаткові людські та матеріальні ресурси та спрямувати їх на посилення реалізації суто поліцейських контрольно-наглядових повноважень. Сукупно з поліпшенням технічного оснащення територіальних центрів надання адміністративних послуг, Національної поліції, підрозділів патрульної служби поліції, підвищенням грошового утримання поліцейських це дасть змогу ефективніше забезпечувати права і свободи громадян у сфері безпеки дорожнього руху та вирішити головну проблему – знизити кількість загиблих і поранених у дорожньо-транспортних пригодах.

Список використаних джерел

1. Варивода В. І., Євдокимов Д. А. Забезпечення Національною поліцією безпеки дорожнього руху: правові та організаційні аспекти. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2019. 110 с.
2. Давидова Н. В. Суб'єкти адміністративно-правового регулювання пропаганди безпеки дорожнього руху. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2019. Вип. 2. Т. 2. С. 31–36.
3. Ковалів М. В., Стахура І. Б. Особливості адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2014. № 807. С. 22–26.
4. Остапенко О. Про адміністративні покарання та їх вплив на безпеку дорожнього руху в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2018. № 906. С. 100–108.
5. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 р. № 1388. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-98-%D0%BF>
6. Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг, які надаються територіальними органами з надання сервісних послуг МВС : Наказ МВС України від 27.09.2016 № 976. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/Nakaz_MVS_Ukraini_vid_27092016_976
7. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Основні принципи діяльності поліції щодо забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2017. № 1. С. 171–184.
8. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 323 с.
9. Бортник Н. П., Єсімов С. С. Проблеми нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції у сфері безпеки дорожнього руху. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2016. № 837. С. 29–35.
10. Деякі питання ведення обліку дорожньо-транспортних пригод : Постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 424. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/424-2019-%D0%BF>
11. Скрипа Є. Забезпечення безпеки дорожнього руху як складова частина забезпечення безпеки на автомобільному транспорті. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 3. С. 174–178.

References

1. Varyvoda, V. I., & Yevdokymov, D. A. (2019). Zabezpechennya Natsional'noyu politsiyeyu bezpeky dorozhn'oho rukhu: pravovi ta orhanizatsiyni aspekty [Provision by the National Highway Traffic Police: Legal and Organizational Aspects]. Kyiv: Natsional'na akademiya. vnutrishnikh sprav [in Ukr.].
2. Davydova, N. V. (2019). Sub'yekty administratyvno-pravovoho rehulyuvannya propahandy bezpeky dorozhn'oho rukhu [Subjects of administrative regulation of traffic safety advocacy]. *Naukovyy visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava (Scientific Bulletin of Public and Private Law)*, 2, 2, 31–36 [in Ukr.].
3. Kovaliv, M. V., & Stakhura, I. B. (2014). Osoblyvosti administratyvno-pravovoho statusu orhaniv vykonavchoyi vlady [Features of the administrative and legal status of executive bodies]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnikha». Yurydychni nauky (Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Law)*, 807, 22–26 [in Ukr.].
4. Ostapenko, O. (2018). Pro administratyvni pokarannya ta yikh vplyv na bezpeku dorozhn'oho rukhu v Ukraini [On administrative penalties and their impact on road safety in Ukraine]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnikha». Yurydychni nauky (Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Law)*, 906, 100–108 [in Ukr.].
5. Pro zatverdzhennya Poryadku derzhavnoyi reyestratsiyi (perereyestratsiyi), znyattya z obliku avtomobiliv, avtobusiv, a takozh samokhidnykh mashyn, skonstruyovanykh na shasi avtomobiliv, mototsykliv usikh typiv, marok i modeley, prycheviv, napivprycheviv, motokolyasok, inshykh pryivnyanykh do nykh transportnykh zasobiv ta mopediv: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 07.09.1998 r. № 1388 [On approval of the Procedure of state registration (re-registration), withdrawal from the account of cars, buses, as well as self-propelled cars, constructed on the chassis of cars, motorcycles of all types, makes and models, trailers, semi-trailers, motor-carts, other vehicles and mopeds similar to them. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1388 dated September 7, 1998]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-98-%D0%BF> [in Ukr.].
6. Pro zatverdzhennya typovykh informatsiynykh kartok administratyvnykh posluh, yaki nadayut'sya terytorial'nymy orhanamy z nadannya servisnykh posluh MVS: Nakaz MVS Ukrayiny vid 27.09.2016 № 976 [About approval of standard information cards of administrative services provided by territorial

- bodies for rendering of services of the Ministry of Internal Affairs: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine from 9/27/2016 No. 976]. Retrieved from https://mvs.gov.ua/ua/pages/Nakaz_MVS_Ukraini_vid_27092016_976 [in Ukr.].
7. Hurkovs'kyy, M. P., & Yesimov, S. S. (2017). Osnovni pryntsypy diyal'nosti politsiyi shchodo zabezpechennya konstytutsiynykh prav i svobod lyudyny ta hromadyanyna v Ukraini [Basic principles of police activity in ensuring the constitutional rights and freedoms of man and citizen in Ukraine]. *Naukovyy visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna (Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. The series is legal)*, 1, 171–184 [in Ukr.].
 8. Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S., & Lozyns'kyy, YU. R. (2018). Pravove rehulyuvannya pravookhoronnoyi diyal'nosti [Legal regulation of law enforcement]. Lviv: Lviv Police Department [in Ukr.].
 9. Bortnyk, N. P., & Yesimov, S. S. (2016). Problemy normatyvno-pravovoho rehulyuvannya diyal'nosti Natsional'noyi politsiyi u sferi bezpeky dorozhn'oho rukhu [Problems of regulatory regulation of the activities of the National Police in the field of traffic]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politehnika». Yurydychni nauky (Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Law)*, 837, 29–35 [in Ukr.].
 10. Deyaki pytannya vedennya obliku dorozhn'oho transportnykh pryhod : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22.05.2019 r. № 424 [Some issues of keeping records of road accidents: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 22.05.2019 № 424]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/424-2019-%D0%BF> [in Ukr.].
 11. Skrypa, YE. (2019). Zabezpechennya bezpeky dorozhn'oho rukhu yak skladova chastyna zabezpechennya bezpeky na avtomobil'nomu transporti [Road safety as an integral part of road safety]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo (Pidpryyemnytstvo, economy and law)*, 3, 174–178 [in Ukr.].

*Стаття: надійшла до редакції 29.03.2020
прийнята до друку 09.06.2020*

*The article: is received 29.03.2020
is accepted 09.06.2020*